

Inhoudstafel

1. Doelstelling	1
2. Voorwaarden	1
2.1. <i>Indicaties</i>	1
2.2. <i>Contra-indicaties</i>	1
2.3. <i>Bevoegdheden</i>	1
3. Uitvoering	1
3.1. <i>Vorbereiding</i>	1
3.2. <i>Uitvoering</i>	2
3.3. <i>Nazorg en opvolging</i>	3
4. Mogelijke verwickelingen	3
5. Gerelateerde documenten	4
5.1. <i>Wetgeving</i>	4
5.2. <i>Wetenschappelijke literatuur</i>	4
5.3. <i>Bijbehorende documenten</i>	4
5.4. <i>Achtergrond</i>	4
6. Definities en afkortingen	4
7. Verantwoordelijke	5

1 Doelstelling

Techniek voor de correcte bloedafname, administratie en transport van hemoculturen (verder HC).

2 Voorwaarden

2.1 Indicaties

Steeds op medisch voorschrift.

2.2 Contra-indicaties

Geen

2.3 Bevoegdheden

Het intraveneus prikken voor afname hemoculturen is een technische, verpleegkundige verstrekking B2 (KB 18 juni 1990).

3 Uitvoering

3.1 Vorbereiding

Benodigdheden

- 2 (of 3) sets hemoculturen op kamertemperatuur (tussen 15°C-25°C) [1 set = 1 aerobe (groene) én 1 anaerobe (oranje of paarse) fles]
en/of speciale flesjes:
  - met gele flip cap voor pediatrie
  - rode flip cap voor mycobacteriën (enkel te bekomen op het labo microbiologie en na overleg met de klinisch bioloog)
- bloedafnameset ('Vacuette®' = steriel verpakte set met veiligheidsvleugelnaald en voorgemonteerd hemocultuurkapje):

	Hemoculturen	Klinische procedure
		3.0.0
		13/04/2017

- 21 G: bestelnummer 2262702
- 23 G: bestelnummer 2262713
- chloorhexidine 0,5 %-2% in alcohol
- 2 (3) steriele hemocultuurkapjes indien afname via een katheter
- niet-steriele handschoenen
- knelband
- naaldencontainer
- (cellulose-)deppers
- wondpleisters
- bedbeschutting
- aanvraagformulieren (1 per set)
- adapternaald indien afname via een katheter

3.2 Uitvoering

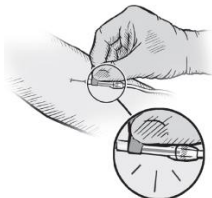
→ zie ook procedure 'Identificatie labostalen'

A. AANVRAAG IN DOTS PLAATSEN (gebeurt door de arts)

- per set één aanvraag 'medische microbiologie'
- formulier invullen:
  - afnamedatum en -uur
  - 'venapunctie' (of andere afname) aankruisen
  - klinische informatie en antibioticatherapie invullen

B. BLOEDAFNAME

- [identiteit van de patiënt controleren](#)
- [handhygiëne](#)
- beschermkapjes van de HC-flesjes verwijderen en rubberen septum desinfecteren met chloorhexidine 0,5-2% in alcohol; 30 sec. laten inwerken; hemocultuurflessen pas gebruiken nadat het ontsmettingsmiddel volledig opgedroogd is.
- vene palperen en huid desinfecteren met chloorhexidine 0,5-2% in alcohol; minimum 30 sec. laten inwerken
- knelband aanleggen
- niet-steriele handschoenen aandoen
- Vacuette® uit de verpakking halen en beschermkap van de naald verwijderen
- vene aanprikken nadat het ontsmettingsmiddel volledig opgedroogd is of afname via een katheter indien deze recent (<48 uur) geplaatst werd.
- Flashback is een teken dat de venapunctie gelukt is. Fixeer de vleugelnaald met tape indien nodig.

- Indien afname via een katheter: monteer de adapternaald op het steriele hemocultuurkapje en connecteer met de katheter.

Opmerking:

Bij mislukte punctie een nieuwe bloedafnameset gebruiken en de huid opnieuw ontsmetten!

- groene (aërobe) flesje met zwart medium in de kap drukken en bloed laten inlopen; *aanbevolen hoeveelheid: minimum 5 ml en maximum 10 ml*

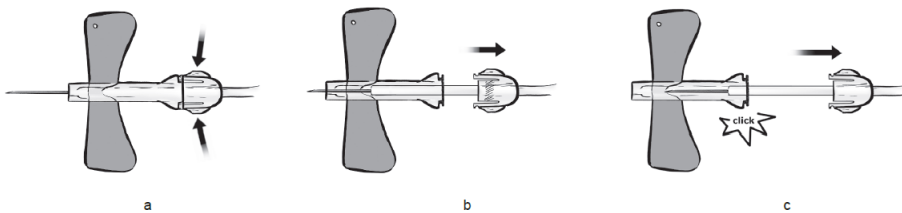
	Hemoculturen	Klinische procedure
		3.0.0
		13/04/2017

- flesje voorzichtig en niet te snel uit de hemocultuurkap trekken
- oranje of paars (anaërobe) flesje op dezelfde wijze vullen; *aanbevolen hoeveelheid: minimum 5 ml en maximum 10 ml*

Min. 5 ml en max. 10 ml bloed
(volwassenen)
Min. 4 ml bloed (kinderen)

- eventueel flesje voor mycobacteriën
- knelband lossen
- activeer het veiligheidsmechanisme van de vleugelnaald door te drukken op beide zijden van de hub zonder druk uit te oefenen op de punctieplaats; schuif de veiligheidsmechanisme van de vleugelnaald naar achter totdat een klik hoorbaar is. De klik is een teken dat het veiligheidsmechanisme correct geactiveerd is

- vleugelnaaldset samen met HC-kapje in naaldencontainer of RMA-container verwijderen
- hemocultuurkapje in CSA-bakje voor sterilisatie leggen indien (sporadisch) aparte hemocultuurkapjes nodig zijn voor afnames via een katheter.

3.3 Nazorg en opvolging

C. TRANSPORT

- de stickers van de aanvraagformulieren op de flesjes kleven; hierbij de barcode vrijlaten!
- afneembare barcodestrips op aanvraagformulier kleven op de plaats die voor deze stickers is voorzien
- flesjes samen met aanvraagformulier(en) naar het labo (afgiftezone) brengen of opsturen via buizentransport; dringend staal, dus zo snel mogelijk!

D. ADMINISTRATIE

- datum van afname en aantal afgenomen sets noteren in verpleegdossier
- materiaalkosten tarifieren bij ambulante patiënten

4 Mogelijke verwikkelingen

	<h1>Hemoculturen</h1>	Klinische procedure
		3.0.0
		13/04/2017

Nvt

5 Gerelateerde documenten

5.1 Wetgeving

Nvt

5.2 Wetenschappelijke literatuur

Biomérieux. Blood drawing/sampling training.

5.3 Bijbehorende documenten

- Identificatie labostalen
- [Handhygiëne](#)
- [Identificatie van patiënten](#)

5.4 Achtergrond

- het gebruik van het opgegeven materiaal is van essentieel belang voor:
  - de preventie van prikaccidenten,
  - het bekomen van een gesloten systeem,
  - het voorkomen van contaminatie, vals-positieve kweken (+ belang van asepsis!);
- volgorde van het vullen van de flesjes is belangrijk: eerst aëroob (groen), vervolgens anaëroob (oranje);
- in principe worden standaard minimum 2 sets hemoculturen (= 4 flesjes) en 3 sets (= 6 flesjes) bij (vermoeden van) endocarditis afgenomen;
- afname vóór het opstarten van antibioticatherapie of vóór de volgende antibioticatoediening bij een patiënt die al onder antibioticatherapie is;
- de afnames van de sets gebeuren met een tussentijd van een half uur. Als echter de start van de antibioticatherapie hierdoor vertraging zou oplopen, mogen de sets onmiddellijk na mekaar afgenomen worden of binnen een korte tijdspanne. Wel moet er voor de afname van elke set steeds een aparte punctie gebeuren. Bij (vermoeden van) endocarditis moet er een tijdsinterval zijn van minimum 1 uur;
- klinische informatie op het aanvraagformulier vermelden; bv. bij (vermoeden van) endocarditis is er een langere incubatie van de flessen in het labo;
- Hemoculturen worden in principe niet via een katheter afgenomen omdat risico op contaminatie en vals-positieve resultaten hoger is;
uitzondering: indien de patiënt perifeer niet te prikken is of indien de katheter <48 uur geleden geplaatst werd;
- afname rond de periode van koortsoopstoot (rillingen). Bij een nieuwe koortsoopstoot opnieuw 2 sets hemoculturen afnemen;
- ongebruikte hemocultuurflesjes op kamertemperatuur en beschut tegen rechtstreeks zonlicht bewaren;
- alle VE en diensten waar min of meer frequent hemoculturen afgenomen worden, beschikken over 6 HC-kapjes (behalve VE V18: 15), dus voldoende om per dag bij 2 patiënten 3 sets hemoculturen af te nemen;
- ter preventie van contaminatie van de hemoculturen worden de kapjes na gebruik verzameld in de CSA-container voor sterilisatie in de CSA indien afname via katheters (sporadisch) wordt uitgevoerd.
- **het volume bloed is essentieel: het merkteken op de kap kan gebruikt worden als controle voor de hoeveelheid afgenomen bloed (min. 5 ml en max. 10 ml). Hoe hoger het bloedvolume, hoe meer kans op detectie van moeilijk kweekbare micro-organismen (bv. Candida). Teveel bloedvolume (> 10 ml) geeft een vals-positief signaal in het labo;**
- de vervaldatum van de hemocultuurflesjes moet gecontroleerd worden voor gebruik en gerespecteerd!

6 Definities en afkortingen

	Hemoculturen	Klinische procedure
		3.0.0
		13/04/2017

HC: hemocultuur
CSA: centrale sterilisatie-afdeling

7 Verantwoordelijke

Team ziekenhuishygiëne